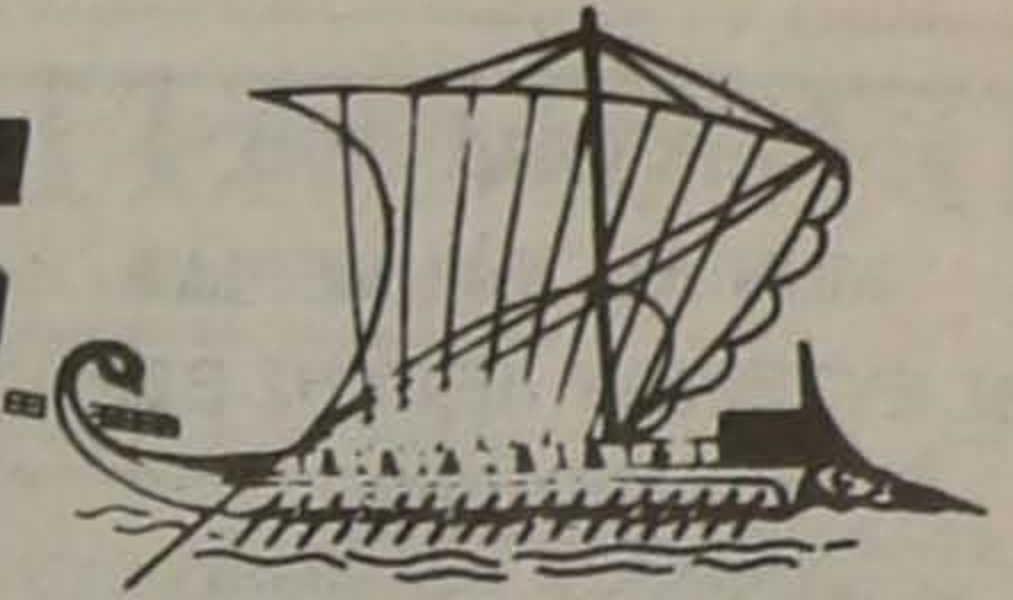

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 2ο Αρ. φύλλου 13 ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΛΑΝΤΑΡΤΣ 1990

Η Βασιλόπιττα της χορωδίας της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

- Τα μέλη και οι φίλοι της χορωδίας στην κοπή της βασιλόπιττας.

ΜΙΑ ΑΞΙΕΠΑΙΝΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Στη σημερινή εποχή της καταναλωτικής κοινωνίας και του τεχνικού πολιτισμού που ο άνθρωπος απομακρύνεται όλο και περισσότερο από τον συνάνθρωπό του και περιορίζει τις ανθρώπινες σχέσεις του σ' ένα μόνο κύκλο, ο οποίος μάλιστα διαρκώς γίνεται μικρότερος, που οι γνήσιοι κοινωνικοί δεσμοί όλο και περιορίζονται ακόμα και στις μικρές κοινωνίες, ευτυχώς λειτουργούν ακόμα καταβολές στους Πόντιους, οι οποίες σχετίζονται με τον συνάνθρωπο.

Απόδειξη της ευχάριστης αυτής διαπίστωσης αποτελεί η εκδήλωση για τους Ρωσοποντίους από την ομάδα στήριξης την οποία αποτελούν οι ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ ΜΠΑΜΠΗΣ, ΜΠΑΡΝΙΩΤΟΥ ΒΑΣΩ, ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΙΜΟΣ,

ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙΤΗ, ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ ΠΑΝΟΣ, ΤΟΥΓΚΟΥΣΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΤΣΑΛΟΥΚΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ και ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΠΑΡΝΙΩΤΟΥ, που χάρη στις δικές τους ενέργειες χωρίς καμιά ουσιαστική βοήθεια από πουθενά πραγματοποιήσαν μία ζηλευτή εκδήλωση που και συμμετοχή είχε και οργάνωση, αλλά και ποιότητα προγράμματος.

Εγώ δεν θα κρίνω ποσοπικά την ενέργεια αυτή των συμπατριωτών μου και φίλων μου, αλλά αυτή καθ' εαυτή την ενέργεια σαν Πόντιος και μέλος του Δ.Σ. της ΕΛΒ ανθρώπινη χειρονομία, μέσα από την εφημερίδα μας, ωφείλω να εκφράσω την απέραντη συμπάθειά μου σ' αυτά τα παιδιά και να ευχθώ να υπάρξει συνέχεια.

Μιχάλης Γαβριήδης

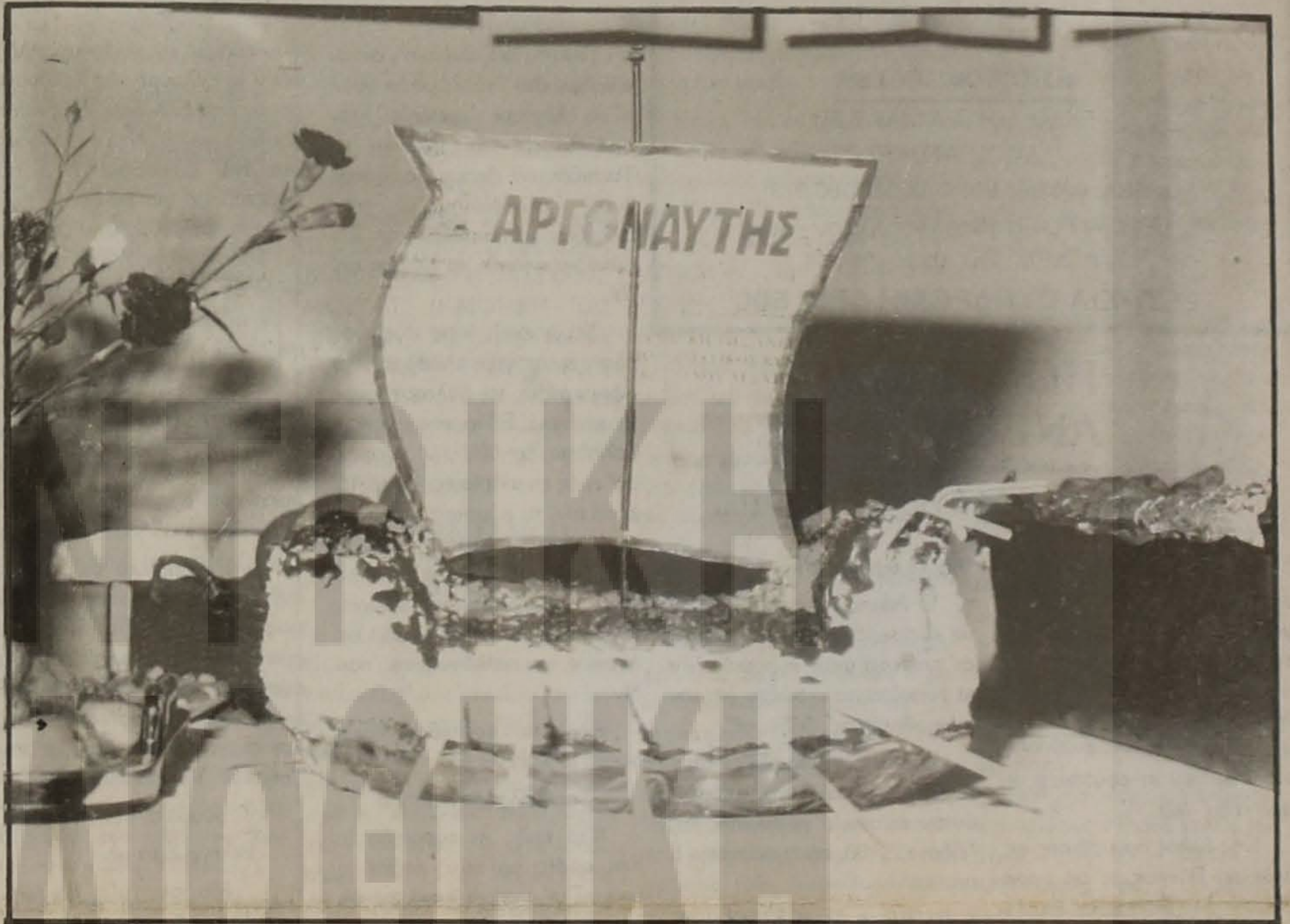
Στις 8 Ιανουαρίου το απόγευμα, σε αίθουσα της Λέσχης έγινε σε οικογενειακή ατμόσφαιρα η κοπή της βασιλόπιττας της χορωδίας. Ενα ευχάριστο απόγευμα. Και οι τυχεροί της χρονιάς: Σοφία Πολυχρονίδου, Θεόδωρος Καραπαναγιωτίδης, Αγγελος Θεοδωρίδης, Πελαγία Νικολαΐδου, Αντώνης Καλαϊτζής, Χρυσή Καραγκιοζίδου και η Γιώτα Αδαμίδου.

Η ΕΚΠΟΜΠΗ Η ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κάθε Τετάρτη και από ώρα 18.35 έως 20.30 ακούεται η φωνή της Λέσχης από το Ραδιοφωνικό Σταθμό Ηρακλίου "ΤΥΠΟΣ FM".

Την εκπομπή την επιμελείται και την παρουσιάζει με μεγάλη επιτυχία ο ερμηνευτής της ποντιακής μούσας, Κώστας Καραπαναγιωτίδης και οι συνεργάτες του.

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

- Η τούρτα των γενεθλίων του "Αργοναύτη"

Το Σάββατο 6 Ιανουαρίου, ώρα 8 το βράδυ, η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, πραγματοποιήσε στο χώρο της ταβέρνας της Λέσχης μια επιτυχημένη γιορταστική εκδήλωση για το πρώτο έτος της οδίακοπης έκδοσης του "Αργοναύτη".

Γύρτασαν, λοιπόν, οι Πόντιοι τα πρώτα γενέθλια της εφημερίδας τους. Από νωρίς άρχισαν να προσέρχονται στο χώρο της εκδήλωσης φίλοι, αναγνώστες του "Αργοναύτη", ο τοπικός τύπος και οι εκπρόσωποι των τοπικών ραδιοσταθμών, για να συγχαρούν και να ευχηθούν χρόνια πολλά στον "Αργοναύτη".

Η αίθουσα της εκδήλωσης ήταν κατάλληλα στολισμένη. Στον τοίχο κρεμασμένα τα δώδεκα φύλλα του "Αργοναύτη", ενώ στην πινακίδα

που ήταν πάνω από τα φύλλα, έγραφε ποιητικά: "Τα δώδεκα ανθίσματα του "Αργοναύτη". Στο τραπέζι η τούρτα των γενεθλίων του "Αργοναύτη" σε σχήμα καραβιού (Αργώ). Το καρβί είχε για πανιά φύλλο της εφημερίδας. Τα άφθονα νόστιμα παραδοσιακά κερσάματα και ορεκτικά φάνερωναν την τέχνη της Πόντιας Οικοδέσποινας.

Στην αρχή μίλησε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Αλέξ. Τσακουρίδης. "Ψυχή" της εφημερίδας αποκάλυψε τον κ. Γιάννη Μελετιδη. Ακόμα αναφέρθηκε στο πρόβλημα της αποκατάστασης των Ποντίων από την ΕΣΣΔ και φυσικά και για το Πνευματικό Κέντρο της Λέσχης.

Κατόπιν, πήρε το λόγο ο υπεύθυνος της εφημερίδας κ. Γιάννης Μελετιδης, ο οποίος α-

ναφέρθηκε στην πορεία του "Αργοναύτη", στους σκοπούς και στις επιδιώξεις του, ενώ λησμονήσαν και δε θέλουν να λησμονήσουν τον τόπο, την ιστορία, τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμά τους".

2ο. "Με ευχαρίστηση μπορώ να πω και με ευγνωμοσύνη ότι

1ο. "Οι Πόντιοι αγαπούν με Συνέχεια στην 2η σελ.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ο ετήσιος αποκριάτικος χορός της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας προγραμματίστηκε να γίνει στις 23 Φεβρουαρίου, ημέρα Παρασκευή στο κέντρο "ΚΑΝΤΙΔΗ".

Εντός των προσεχών ημερών θα κυκλοφορήσουν οι προσκλήσεις του χορού από τα μέλη του Δ.Σ.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Καλωσορίσατε αδελφια!

Σε όμορφα μέρη πήγαν και ρίζωσαν οι Αργοναύτες. Ολοπράσινοι κάμποι, ευλογία Θεού. Δάση ολόκληρα σκέπασαν τα βουνά. Παντού νερά κυλούσαν ανάμεσα σε χαμόδεντρα και κάτω από το σκιερό φύλλωμα πανύψηλων δέντρων. Την Άνοιξη μυριάδες πλουμιστά λουλούδια στόλιζαν τούτη τη γη, τη γη του Πόντου.

Μέσα στο διάβα του χρόνου οι Αργοναύτες παρέμειναν πιστοί στις παραδόσεις της φυλής. Ο χαρακτήρας τους έμοιαζε με τη φύση του

τόπου τους. Ήταν καλοί, φιλόξενοι, χαρούμενοι και γενναίοι. Αγαπούσαν τα γράμματα και τις τέχνες. Η ψυχή τους ανυψωνόταν σε ποιητική λατρεία του Θεού, που είχε χαρίσει στη νέα τους πατρίδα τόσα αγαθά.

Εκπαινω μεγάλες πολιτείες κι έκαναν μια μεγάλη χώρα, που τη φύλαγαν Ακρίτες. Από τη γη τούτη, πήραν οι Αργοναύτες και τη ονομασία Πόντιοι.

Η κακή όμως μοίρα, ζήλευσε τη χαρά τους κι έστειλε

χρόνους δύσχετους. Η Ρωμανία πάθην! Μαύρα κύματα τυλίγουν τότε το νέος. Αγωνίζονται οι Πόντιοι με άγριες τρικυμίες, με σκληρούς ανθρώπους, με φοβερά τέρατα. Είναι αδύνατο να ιστορήσει κανείς όλα τα βάσανά τους. Η νύχτα ήταν μεγάλη. Σαν κυνηγημένα ελάφια τρέχουν πολλοί για να σωθούν στην χώρα του Προμηθέα και πέρα απ' αυτήν. Καρτερούν ίσως καλύτερες μέρες. Τα χρόνια περνούν. Κι εκεί που περίμεναν αναστάσιμες μέρες, άγρια κύματα, πιο μαύρα, τους

ξαναζώνουν. Ο καλασμός φτάνει μέχρι και την κιβωτό του Νώε.

Η Αργώ τότε σπκάνει την άγκυρα, για να μεταφέρει πολλούς από τους ξεριζωμένους στην αρχική τους πατρίδα, εκεί, από όπου κρατούν οι ρίζες τους. Οι άλλοι, όσοι σώθηκαν κατηφόρισαν μέσα από τα άγρια λαγκάδια στη μεγάλη χώρα.

Σε κάποιο ακρογιάλι ξανακούγονται εκείνα τα παρακάλια του Οδυσσέα:

"Σπλαχνίσου με, βασιλίσ-

σα, που εσένα πρώτη βλέπω μετά από μύρια βάσανα, κι άλλο άνθρωπο κανένα απ' όσους κατοικούν αυτόν τον τόπο δε γνωρίζω. Τη χώρα δείξε μου και δώσ' κουρέλι να φορέσω, αν έχεις ρουκοτύλιγμα μαζί σου εδώ φερμένο".

Δε χάνουν όμως το θάρρος τους. Γυρίζουν κατά την Ανατολή και κάνουν το σταυρό τους. Παίρνουν δύναμη και ξαναρίζωσαν. Και τα χρόνια κυλούν. Και να σήμερα η Αργώ ξανασπκάνει την άγκυρα και για αυτούς

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

που ξέμειναν σε εκείνη τη χώρα. Λαχταρούν να επιστρέψουν στην πατρίδα, κοντά στα αδελφία τους. Τίποτε δεν άλλαξε μέσα τους. Κράτησαν σφιχτά μέσ' την καρδιά τους, την πίστη, τη γλώσσα, την πατρίδα!

Από την Αργώ αποβιβάζονται οι πρώτοι. Θα ακολουθήσουν κι άλλοι. Καρτερούν τώρα ήλιο για να τους ζεσταίνει, νερό για να τους ξεδιψάσει.

Είναι υπερήφανοι. Δε θέ-

λουν ελεημοσύνη. Μόνο αδελφική αγάλη επιθυμούν.

Η Ιθάκη χρειάζεται σήμερα τον Οδυσσέα. Ίσως περισσότερο από τότε. Δεν έχει σημασία αν σήμερα τη λένε Θράκη. Οι μνηστήρες είναι πολύ κοντά, πέρα απ' το ποτάμι και περιμένουν τα κύματα να σπκωθούν για να ξανακιμίσουν. Έχουν μάλιστα την αναίδεια να διαμαρτύρονται κιόλας για τον ερχομό του Οδυσσέα! Καλωσορίσατε αδελφια!

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ
Δημόσιος Υπάλληλος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΗΣ

Δικηγόρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ
Δικηγόρος - Ιστορικός
ΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ΧΙΟΝΙΔΗΣ

Συν. Δημοσίου
ΟΔΥΣΣΕΑΣ Γ. ΓΩΝΙΑΔΗΣ
Ηθοποιός - Σκηνοθέτης

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Ε.Ε.

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ
ΤΗΛ. 0331/66.913 ΦΑΧ 0331/66.979
ΒΕΡΟΙΑ: Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
ΓΡΑΦΕΙΑ: Τηλ. 0331 - 28.356
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 500

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Να μη κυνηγά σε η ατυχία!...

Ο Λάμπρος ο Παχατούρης α σπν Κατερίνη, πολλά άτυχος μαθητής, έναν ημέρα εσ'κώθεν σο μάθημα τη Χιμείας σου πίνακαν. Ο μαύρος, επειδή κι έτον πολλά δεβασμένος, εκοκκινίασεν, έσπρηνεν, ενέσπαλεν ντο εξέρ'νεν κι εφύσανεν απ' αδά κι απ' εκεί.

Ινας άλλος συμμαθητής ατ', ατός πα Πόντιος, α σο προηγουμένον το διάλειμμα κιαν έγραψεν φιλά - φιλά τη τύπος α σα ασκήσεις σπν άκραν τη πίνακα, αφ'κά μερέαν, να μη ελέπ' ατα ο καθηγητής ατ' ο Κωστόπουλον. Κι α στο κι εσ'κώθεν σο μάθημα ο π' έγραψεν τη τύπος, ετέρ'νεν πως να βοηθεί τον Λάμπρον, που εσασείρεψεν κι επέρ'νεν. Για τ' ατό εκρίνεσεν να τσαζί' α σο θρανιον ατ' κάπως ενοχλητικά:

"Αφ'κά τέρεν, αφ'κά τέρεν!"

Ο Λάμπρος ο άκλερος ατόν πα αρουκράται, τον καθηγητήν ατ' πα τερεί γιαμ' εγροϊκά τιθέν κι ανακάπατα εκούζεν για τον συμμαθητήν ατ': "είδα τα!".

Ντο εθελ'νεν κι ελε'εν ατόν τον λόγον; Εκείνεν τη στιγμήν, όταν εκ'σεν ο καθηγητής ατ' "είδα τα", θα εφουρκιούτον α σην κολήν ατ'.

- Πού τα βλέπεις, θρε παιδί μου, τα "ύδατα"; Ο τύπος το δείχνει καθαρά: οξυγόνον δύο, θείον, υδρογόνον τέσσαρα. Δεν είμαστε στα καλά μας! Λυπούμαι, αλλά καλύτερα να καθίσεις, Παχατουρίδη, στο θρανίο σου!

Είπαμε, να μη κυνηγά σε η ατυχία!...

Η.Τρ.

2. Γλωσσικά συνήθειας

Εκείνα τα καιρούς, εθμούμαι, πολλά εθελ'ναν να επ'αίαν τ' εμετέρ' οι Πόντιοι καθηγητές σα Ελληνικά Σχολεία τη Ευρώπης. Ο Τσεβρεκίδης ο Γιάννης, μαθηματικός με τ' όνομα, είχαν έναν οσίκον καλόν τύκην.

Νάισα, εδέβαν πέντε χρόνια σπν Ευρώπην, ελλάγεν ο άνθρωπος, εφόρεν πέτσινον, έβαλεν σάπκαν σο κιφάλ'ν ατ, γυαλία σ' ομμάτια ατ' και τερεί, όπου κι αν ευρίεται, γιά μ' θαρρούν ατον αμόν εκεί'ς τη Πόντιους τη χωρέτες.

Ιναν ημέραν α στο έρθεν ξάν' οπίσ'ρο Γυμνάσιον τη Καλαμαρίας, έσ'κωσεν σο μάθημα τη Γεωμετρίας σου πίνακαν έναν Πόντιον μαθητήν. Κι ο μαθητής σίτε λύν' το πρόβλημα, εξηγεί και ντο εφτάει: "Κι επ' εκεί πα σύρομεν μίαν ευθείαν. Τερούμεν πα αν έν κάθετος εις την εφαπτομένην..."

Εκείνεν τη στιγμήν, όταν έκουεν ατά ο Τσεβρεκίδης, εμούστρωσεν. Εγνέφ'σεν απ' εσ' ατ' άγρια το ευρωπαϊκόν πνεύμα. Πότε, επιτέλους, ενού'τσεν, αθουαίν οι Πόντιοι θα εξευρωπαϊσούνταν; Κι εκρατέθεν άλλο και διακόποντας τον μαθητήν ατ' κολιασμένος είνεν:

- Αυτό το "πα" π είναι και

όλο πα το λές;

Ο μαθητής εφωγώθεν εναζαί, αλλά τα παιδιά α σα θρανία κάτ' ανακόλουθον εγροϊκ'σαν κι εγέλασαν.

- Εσείς πα τι γελάτε; Αγριότερεσεν ολόγυρα ο Τσεβρεκίδης, ο Πόντιον, που έφερεν τον πολιτισμόν α σπν Ευρώπην.

Η.Τρ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

- Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

- Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

- Παράκληση οι εργασίες να γράφονται στην Δημοτική και με το μονοτονικό σύστημα.

Καμιά εργασία δημοσιευμένη ή όχι δεν επιστρέφεται.

Ο Βικτώρ'ς

Οπέρτες το καλοκαίρ', όταν επήγαμε στο Τιφλίς με τη γαρή μ' να ελέψουμε τ'εμετέρ'ς, ίναν ημέραν με την Ελένεν τη Τσεπιδάντων είπαμε ας εφτάμε έναν τηλεφώνημα σπν Ελλάδαν και ευρέθαμε σο Τηλεπικοινωνιακόν το Κέντρο απ' έσ'.

Τερώ εκεί, ίνας άγουρος πάει - έρται, γυροκλώθ' μας και αφουκράται το καλασεύουμε τα ποπτακά. Εθάρρεσα μάργα ή δολλάρια θα θελ' ν' αγοράζ' σο' εμάς τη τουρίστες. Εκασοτέρεσά τον, τα λάματα τ' άμον περισοσαντίων λάματα, αλλά το παιδίν απ' απ' έσ' πολλά γερόν, άμον αρχαίος κούρος και εφαιούτον σο βλέμμαν ατ' άκακον και καλόγνωμον παιδίν.

Άλλο κι εκρατέθεν, έρται σουμά μ' και λέει με:

- Ασήν Ελλάδαν είστεν;
(Για καλά κι εγροϊκ'σα!).
Και χωρίς να χάν' καθόλου καιρόν, ν' αναμέν' εγώ πα να λέω κάτ', εσυμπλήρωσεν:

- Εγώ πα Ελλάδαν είμαι και την Ελλάδαν πολλά αγαπάω.

Εστάθεν, ολίγον, επέρην βαθύν ανόσ'μαν απ' ε'σ ατ και ξαν' λέει με:

- Γιατί κι παίρ' μας η κυβέρνηση σπν Ελλάδαν; Α σα ρασία πα να δη μας ολίγον γην, εμείς εμπορούμε να

δουλεύουμε και να ζούμε. Άλλο τιθέν κι θέλουμε. Ας έρχουμε μόνον σπν Ελλάδαν! Αέτς και η δουλεία μας θ' απομέν' κέρδος για την Ελλάδαν. Αδά πα δουλεύουμε για τη ξέν'ς. Αντί να παίρνε την γην σπν Θράκην οι Τούρκ' (όσον και πολλοί γεννιούνται), ας δη ατέν σ' εμάς κι εμείς και τα ρασία πα θα καλλύνουμε και τον Τούρκον, αν κι κάθεται καλά, τσακώουμε και το κιφάλ'ν ατ, ο λόγος το λέει. Εμέν' η ρίζα μ' εν σπν Ελλάδα. Εμείς εκεί πρέπ' να ευρίουμε και να βοηθούμ' ατεν.

Εγώ σ' ατό το διάστημα, όταν ατός εμίλανεν, ετέρνα πως έλλαζεν διαρκώς το πρόσωπόν ατ κι εφαιούτον ο άγουρος ότι ατά το λέει, πιστεύ' πως επορεί και να εφτάει ατα, και για τα ρασία και για τον Τούρκον. Υστερα ερώτησα:

- Τ' όνομα σ' καλόν παιδίν;

- Βικτώρ λένε με.

- Μαύρε μ' Βικτώρ, ενού'σα, εσύ και το τέρι σ'!

Εγώ ντο επορώ να εφτάω;

Αγνόν και θαμαστόν παιδίν εφάνθε με κι απά τότε κιαν πολλά φορές κρούει σου νούμ μ'.

Ασά πας ευρίεται λύση σ' ατό το πρόβλημα;

ΗΛ. Τριανταφυλλίδης
Βέροια 14/2/1989

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Συνέχεια από την 1η σελ.

οι Πόντιοι διαβάζουν κάθει το ποπτακό και έχουν την απαίτηση από τους πνευματικούς τους ανθρώπους να μην αγνοούν ούτε τη νοσταλγία των πρεσβυτέρων, ούτε την επιθυμία και την έφεση των νεοτέρων προς μάθηση και συνέχιση των παραδόσεών μας".

3ο. "Οι άλλοι συμπατριώτες μας μη Πόντιοι χαιρόνται μαζί με τους Πόντιους και συμμερίζονται την προσπάθειά τους, για ένα καλύτερο και όμορφο αύριο".

Μετά την ομιλία του κ. Γιάννη Μελετιδίου, έκοψε την τούρτα των γενεθλίων του "Αργοναύτη" ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Αλέξ. Τσακουρίδης. Αξίζει να σημειωθεί ότι σ' όλη τη διάρκεια της εκδήλωσης η ποπτακά λύρα σκοπούσε κέφι.

Και οι ευχές για τον "Αργοναύτη".

Σαν τα κυπαρίσσια ν' αυξήσεις, να ζήσεις όσον τα βουνά, τις χαρές μόνο να γνωρίσεις, όχι του βίου τα δεινά.

*

Αύρα το σκάφος σου ουρία, πάντοτε ευχάριστα να ωθεί και πάντοτε η επιτυχία το βήμα σου ν' ακολουθεί.

*

Στους λειμώνες της δημοσιογραφίας, ν' αποκομίσεις τριαντάφυλλα αυγής και την Εύξεινο Λέσχη Βεροίας αδιάκοπα να διακονείς!

Η ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΛΥΡΑ

Γιά πείμε λύρα μ' έμορφον
πώς εγροϊκάς ατ' όλια,
και το λαλόπος το γλυκόν,
πώς παίρ λαρών τα πόνε;

Η λύρα μας ως μουσικό όργανο έκανε την εμφάνισή της από τους μυθικούς χρόνους. Η πρώτη απεικόνιση της λύρας και ο τρόπος απεικόνισής της αναφέρεται στο 2ο και 3ο αιώνα π.Χ.

Αναζητήσεις για τη νέα μορφή της λύρας άρχισαν από τον 7ο αιώνα μ.Χ. Οι χορδές της λύρας αυξήθηκαν και τότε εμφανίσθηκε και η κιθάρα.

Στην περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας παρουσιάσθηκε η ανάγκη για μια λύρα νέας μορφής με μεγαλύτερη δύναμη αντίκλισης. Αρκές του 8ου αιώνα κάνει την πρώτη της εμφάνιση η λύρα με δοξάρι που είχε μία μόνο χορδή, που αποτέλεσε τη βάση της σημερινής λύρας.

Η ποπτακά λύρα είναι το βασικό μουσικό όργανο που με αυτό ερμηνεύονται οι χαρές και οι λύπες του ποπτακού λαού. Ετσι η λύρα ασκεί ιδιαίτερη απήκηση σπν ψυχή του ποπτακού κόσμου και δίνει συνέχεια σπν ποπτακά παράδοση.

Η ποπτακά λύρα πέρα από τη μουσική απόλαυση που χαρίζει αποτελεί και γέφυρα που ενώνει τον αρχαίο Ελληνισμό με το Βυζάντιο και το νεότερο και προβάλλει την αδιάπτωτη ενότητα.

Αργοναύτης

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Η συνδρομή για τον "Αργοναύτη" παραμένει και για το 1990 στο ποσό των 500 δρχ.

Ο "Αργοναύτης" έχει ανάγκη από την ανανέωση της συνδρομής μας.

ΝΕΟ Δ.Σ.

ΣΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Η σύνθεση του νέου Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βεροίας που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες που έγιναν στις 21/1/1990 έχει ως εξής:

1. Τσακουρίδης Αλέξανδρος, Πρόεδρος.
2. Μιχαηλίδης Γιάννης, Αντιπρόεδρος.
3. Κωνσταντινίδου Αγάπη, Γεν. Γραμματέας.
4. Αδαμίδου Κυριακή, Ταμίας.
5. Γαβριδής Μιχάλης, Μέλος.
6. Καραμήτσου - Σιδηροπούλου Βάσω, Μέλος
7. Γωνιάδης Οδυσσεάς, Μέλος
8. Σουμελίδης Μιχάλης, Μέλος
9. Μελετιδής Γιάννης, Μέλος

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΤΗΛ. 28.356

Νέα Διεύθυνση:

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΕΧΑΟΓΛΟΥ

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ

ΓΙΑ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ, ΓΑΜΟΥΣ, ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ, Κ.Λ.Π.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΚΕ.ΠΟ.ΜΕ)

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΠΟΝΤΙΟΥΣ

Όπως είναι γνωστό οι Πόντιοι υπέστησαν από το ξεκίνημα του αιώνα μας ως τις μέρες μας αλληπάλληλες, διαδοχικές διασπάσεις, αποδιάρθρωσεις των κοινοτήτων τους, ξεριζωμούς με αφετηρία τη γενοκτονία και το μαζικό ξεριζωμό των ετών 1916 - 1923

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Όταν εδώ και αρκετά χρόνια αναδεικνύαμε τις ιστορικοπολιτικές και σύγχρονες διαστάσεις του Ποντιακού ζητήματος και προτείναμε ένα Εθνικό σχέδιο, ένα πρόγραμμα, μια στρατηγική για την επίλυσή του, είχαμε τη συνηθισμένη πλέον αντιμετώπιση της επίσημης Ελλαδικής πολιτικής τάξης, κρατικής και κομματικής: εξωπραγματικά, υπερβολές, ουτοπίες, εθνικιστικές ρατσιστικές τάσεις.

Ετσι, (επειδή στη χώρα μας απουσιάζει η πολιτική ως ανάλυση, πρόβλεψη, πρόγραμμα, στρατηγική, άρα λείπουν οι οριζόντες), έπρεπε να παρουσιασθεί το Ποντιακό πρόβλημα στην πλέον τραγική μορφή για να προκληθεί κάποιο ενδιαφέρον. Είναι κιλάδες πλέον οι νέοι Πόντιοι πρόσφυγες οι οποίοι ζουν σε άθλιες συνθήκες στο Λαύριο, Κορυδαλλό, Ασπρόπυργο, αλλά κύρια στις Αχαρνές, όπου έχουμε εικόνες νέας προσφυγιάς που μας επαναφέρουν στο 1923.

Σε αντίθεση με τους Γερμανούς της άλλης πλευράς της Ανατολικής ή αυτούς όπου έρχονται από την ΕΣΣΔ, τους Έλληνες Πόντιους δεν περίμενε στην Ελλάδα το ενδιαφέρον, η προγραμματισμένη υποδομή ενός σοβαρού Εθνικού κράτους, όπως αυτό που συνάντησαν και συναντούν οι Γερμανοί πρόσφυγες στη Δυτική Γερμανία. Οι Έλληνες Πόντιοι δεν είχαν τελικά την τύχη να έχουν έναν Μπραντ ή έναν Κόλ, ένα Γερμανικό Σοσιαλδημοκρατικό ή ένα Γερμανικό Χριστιανοδημοκρατικό κόμμα.

Οι σύλλογοι των Ποντίων, οι Πόντιοι γενικότερα εγκλωβισμένοι στην επιβληθείσα σ' αυτούς λογική που περιόριζε υποβάθμιζε, αλλοτρίωνε την Ποντιακή διάσταση στο χορό και το τραγούδι, σε πελασιακές υφιστάμενες σχέσεις με την πολιτική, δεν ήταν σε θέση να δουν έγκαιρα και να προετοιμασθούν για το πρόβλημα.

Τελικά μπροστά στην έλλειψη μιας συνολικής προσέγγισης του Ζητήματος, ενός ολοκληρωμένου σχεδίου και στρατηγικής, από τους αρμοδίους φορείς η ΝΕΟ ΟΔΥΣΣΕΙΑ των Ποντίων, οι τραγικές συνθήκες νέας προσφυγιάς κινδυνεύουν να γίνουν εκ νέου αντικείμενο οικονομικής εκμετάλλευσης των άγριων νόμων της αγοράς ή της παρασιτοφάνειας, των τελωνείων, νέων φθηνών σχέσεων πολιτικής πατρωνίας ή να συντηρούνται με μια ευκαιριακή πολιτική ελεημοσύνης ορισμένων κρατικών φορέων. Παρατηρούμε να αναβιώνει με παρρησιασμένου τύπου "συνδικαλιστική" προσέγγιση της πολιτικής για τους νέους πρόσφυγες.

Τελικά ένα μεγάλο Εθνικό ζήτημα όλων των Ελλήνων με περιφερειακές και διεθνείς προεκτάσεις κινδυνεύει να εκφυλισθεί σ' αυτού του τύπου την πολιτική, οικονομική και ηθική σφαίρα.

Η σημερινή μας πρωτοβουλία επιδιώκει να επαναπροσδιορίσει το ζήτημα των Ποντίων

στις Σοβιετικές Δημοκρατίες, καθώς και των νέων προσφύγων από την ΕΣΣΔ στην ουσιαστική κεντρική του διάσταση και να επαναπροτείνει μια υπεύθυνη συνολική αποτελεσματική διαδικασία επίλυσής του.

Τα γεγονότα του 1937, η εξολόθρευση της πνευματικής και πολιτικής ηγεσίας των Ποντίων, καθώς και αυτά του 1949, η αποδιάρθρωση των Ποντιακών κοινοτήτων της Μαύρης Θάλασσας, του Καυκάσου και ο εκποτισμός στην Κεντρική Ασία, δημιούργησαν για τους Πόντιους ψυχικές ψυχικές και ηθικές ανασφάλειες και τάση φυγής προς την Ελλάδα.

Η στέρηση από τις επίσημες Σοβιετικές Δημοκρατίες των θεμελιωδών γλωσσικών, μορφωτικών, πολιτιστικών δικαιωμάτων αναγκάζει επίσης τους Πόντιους να προτιμούν την φυγή από την αφομοίωση. Η τάση της φυγής, της εξόδου γίνεται ιδιαίτερα έντονη, όταν λόγω του ψυχρού πολέμου, του διαχωρισμού σε πολιτικοστρατιωτικούς συνασπισμούς, οι Πόντιοι της ΕΣΣΔ στερήθηκαν επί χρόνια το δικαίωμα επικουρίας με τους συμπατριώτες τους στην Ελλάδα.

Οι τελευταίες εξελίξεις, η κατάρρευση της διπολικής λογικής και απομόνωσης, αλλά ειδικότερα οι κατεχθόνιες των πολιτικών αλλαγών στην ΕΣΣΔ, δείγμα των οποίων είναι οι αποφάσεις για τις εθνότητες της Κ.Ε. του ΚΚΣΕ και του Ανατόλου Σοβιέτ, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την παραμονή των Ελλήνων στην ΕΣΣΔ σε συνθήκες ελευθερίας, ισότητας, σεβασμού των γλωσσικών, θρησκευτικών, πολιτιστικών και πολιτικών τους δικαιωμάτων.

Σ' αυτό το νέο περιβάλλον βλέπουμε να αναδεικνύονται σύλλογοι, σύνδεσμοι των Ελληνικών κοινοτήτων με μία τοπική και κεντρική δομή. Στο εσωτερικό αυτών των πολιτιστικών συσπειρώσεων αναπτύσσονται προληπτικοί, προτάσεις για τη μορφή που πρέπει να πάρει από εδώ και πέρα, η Ποντιακή Ζωή και παρουσία στην ΕΣΣΔ. Προτάσεις που κινούνται ανάμεσα στη διεκδίκηση της Διοικητικής - Πολιτιστικής αυτονομίας των Ελληνικών κοινοτήτων έως την εδαφική αυτονομία. Αποψη της οποίας κύριος εκφραστής είναι ο Ελληνικής καταγωγής βουλευτής στο Ανώτατο Σοβιέτ Γαβριήλ Ποπάφ.

Ο Καύκασος, η Κριμαία, η Μαύρη Θάλασσα, αποτέλεσαν ιστορικά κέντρα Ελληνικής πολιτιστικής παρουσίας και Εθνικής Ζωής. Η ιστορία της Μαύρης Θάλασσας, θα ήταν πολύ φτωχή χωρίς τους Έλληνες Πόντιους. Η παρουσία εκεί των Ποντίων θα πρέπει να αποτελεί μια υπαρκτή μόνιμη ιστορική πραγματικότητα φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στην Ελλάδα και την ΕΣΣΔ.

Κατά τη δική μας άποψη οι Πόντιοι πρέπει να παραμείνουν σ' αυτόν τον ιστορικό γεωγραφικό πολιτιστικό μας χώρο, τη

Μαύρη Θάλασσα.

Το Ελλαδικό κράτος θα πρέπει να αναδειχθεί στο κύρος των περιστάσεων διευρύνοντας τους οριζόντες του. Οφείλει να δώσει αποδείξεις του πραγματικού ενδιαφέροντός του ενόψει των προβλημάτων των Ελλήνων της Μαύρης Θάλασσας, του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας στα πλαίσια των Ελληνοσοβιετικών σχέσεων. Θα πρέπει να προωθήσει άμεσα τη δημιουργία Ελληνικού Προξενείου στην Τυφλίδα, την αεροπορική σύνδεση αυτής της πόλης με την Αθήνα.

Εξαιτίας των γνωστών γεγονότων και συνθηκών στο παρελθόν και τις σημερινές οξύνσεις των Εθνικών αντιθέσεων σε ορισμένες ειδικές Σοβιετικές Δημοκρατίες, η φυγή των Ποντίων προς την Ελλάδα θα είναι συνεχής. Υπάρχει εδώ και χρόνια ανάγκη ενός σχεδίου προγράμματος υποδοχής και εγκατάστασης των Ποντίων στην Ελλάδα.

Όπως είναι γνωστό οι Πόντιοι υπέστησαν εδώ και 70 χρόνια αλληπάλληλες, διαδοχικές διασπάσεις, αποδιάρθρωσεις των κοινοτήτων τους, ξεριζωμούς με αφετηρία τη γενοκτονία και το μαζικό ξεριζωμό των ετών 1916 - 1923. Για πολλούς από τους Πόντιους που έρχονται σήμερα από την ΕΣΣΔ η νέα μεταγκατάσταση είναι η δεύτερη, η τρίτη στον κύκλο της προσωπικής τους ζωής.

Σε σχέση με τις προηγούμενες αρνητικές εμπειρίες, οι συνθήκες αυτές δεν είναι ευνοϊκές τόσο για τη διατήρηση και έκφραση της ποντιακής τους ταυτότητας ως κοινωνική ομάδα ή άτομα, όσο και για την ψυχική, φυσική τους υγεία και ισορροπία. Γι' αυτό το ζήτημα της εγκατάστασης δεν είναι ένα απλό πρόβλημα διασποράς ή ευκαιριακής τακτοποίησης από την οποία θα προκύψουν προβλήματα άμεσα όσο και στο απώτερο μέλλον.

Στο δεύτερο Παγκόσμιο Ποντιακό Συνέδριο ως μια απάντηση στο πρόβλημα της κρίσης, της Ποντιακής ταυτότητας, καθώς και στην αγωνία για τη συνέχειά μας προτείναμε τη δημιουργία Ποντιακών οικισμών στην Δυτική Θράκη. Το αίτημά μας αυτό συναντήσαμε με το Εθνικό αίτημα για την δημιουργία των κοινωνικών, οικονομικών και δημογραφικών προϋποθέσεων για την κατοχύρωση της Ελληνικής εδαφικής ακεραιότητας και Εθνικής κυριαρχίας στην περιοχή αυτή. Αίτημα το οποίο μπορεί να υλοποιηθεί με τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου προγράμματος ανάπτυξης της Δυτικής Θράκης, το οποίο στη μια του διάσταση θα αφορά τους Πόντιους. Εξάλλου, οι Πόντιοι με τους Θρακιώτες έχουν κοινά χαρακτηριστικά. Αποτελέσαν μέρος του Ρωμαϊκού Ελληνισμού της Μαύρης Θάλασσας. Είμαστε Μαυροθαλασσίτες. Το Ελλαδικό Εθνικό κράτος όμως εξακολουθεί να ολιγωρεί σε σχέση με την προοπτική εφαρμογής αυτού του αναπτυξιακού σχεδίου.

Η τραγικότητα όμως των συνθηκών ζωής των προσφύγων, η προβλεπόμενη άφιξη κιλάδων νέων τον προσεχή χρόνο, απαιτούν από το Ελληνικό κράτος να δικαιολογήσει και επιβεβαιώσει το ρόλο του ως Εθνικό κράτος.

Κατά την άποψή μας, για να διεκδικήσει ένα επίπεδο σοβαρότητας και αξιοπιστίας, οφείλει άμεσα:

α) Να δημιουργήσει μόνιμες επιτροπές για το Ποντιακό Ζήτημα σε ορισμένα υπουργεία του. Αρχίζοντας από το κύριο αρμόδιο υπουργείο των Εσωτερικών, καθώς και αυτά της Οικονομίας, Γεωργίας, Κοινωνικής Πρόνοιας, Πολιτισμού και Παιδείας.

β) Να συγκροτηθεί διυπουργική επιτροπή που θα τη συνθέτουν τα αρμόδια υπουργεία και στην οποία θα αναφέρονται οι εκπροσωπήσεις των Ποντίων.

γ) Να συγκροτηθεί με υπουργική απόφαση ή απόφαση του Κοινοβουλίου Φορέας Υποδοχής και Εγκατάστασης των Ποντίων, ο οποίος θα επεξεργασθεί και προωθήσει το πρόγραμμα εγκατάστασης των Ποντίων στη Δυτική Θράκη.

δ) Με απόφαση του υπουργείου Γεωργίας να παρακληθούν δημόσιες εγκαταστάσεις στη διοικητική περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Οι πόροι γι' αυτό το πρόγραμμα μπορεί να εξασφαλιστούν από την ανταλλάξιμη παρουσία, από τον Δημόσιο Προυπολογισμό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την ΕΟΚ, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Τη μεγάλη όμως ευθύνη για την επιτυχία του μεγάλου έργου της υποδοχής και εγκατάστασης των προσφύγων έχουν την ιστορική και ηθική υποχρέωση να επωμισθούν οι Πόντιοι στην Ελλάδα και την υπόλοιπη διασπορά, στις ΗΠΑ, τον Καναδά, τη Δυτική Ευρώπη, την Αυστραλία.

Η δική τους κινητοποίηση θα υποχρεώσει το Ελλαδικό κράτος και τα πολιτικά κόμματα να εγκαταλείψουν τη στάση της άγνοιας, της απροθυμίας, της ολιγωρίας σε σχέση με το πρόβλημα και τελικά να ενεργοποιηθούν κι αυτά.

Οι Ποντιακοί Σύλλογοι και Ομοσπονδίες με δικές τους πρωτοβουλίες και δραστηριότητες οφείλουν να δημιουργήσουν τις πολιτικές, ηθικές, οικονομικές προϋποθέσεις, ώστε οι νέοι πρόσφυγες να μην γνωρίσουν τις συνθήκες που αντιμετώπισαν οι παλιές γενιές των προσφύγων.

Ο προγραμματισμός, η σύνθεση των επί μέρους πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων πρέπει να γίνει σε μια Εαρκτική Παγκόσμια Συνδιάσκεψη που θα αντιμετωπίσει συνολικά και προγραμματικά το Ζήτημα.

Το πρόβλημα όμως των νέων Ποντίων προσφύγων δεν αποτελεί μια υπόθεση μόνο των Ποντίων.

ΠΕΖΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

Επιμέλεια - Παρουσίαση: Οδυσσέας Γ. Γωνιάδης

Υστερα από το βιογραφικό και άλλα σημειώματα που σας έδωσα στο προηγούμενο φύλλο, μπαίνω σήμερα στο εισαγωγικό μέρος του βιβλίου "ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΛΑΟΥ" με το κεφάλαιο "ΤΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ".

Στα προηγούμενα κεφάλαια της εισαγωγής, ο συγγραφέας ασχολείται με τα παρακάτω κεφάλαια: ΓΕΝΙΚΑ - Ο ΠΟΝΤΟΣ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΚΑΤΟΙΚΟΙ - Ο ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ - ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Όπως φαίνεται από τους τίτλους, τα κεφάλαια έχουν ιστορικό περιεχόμενο.

Ακολουθούν τα κεφάλαια ΤΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΑΣ - ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΜΕΤΡΟΣ - ΝΕΟΠΟΝΤΙΑΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ - Η ΚΑΤΑΤΑΞΗ στα οποία αναλύεται γενικά το κύριο μέρος του βιβλίου που είναι "ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΛΑΟΥ".

ΤΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ο στοχασμός του Νίτσε για τις "μεταμορφώσεις του πνεύματος", ως την ώρα της δημιουργίας, είναι βαθύς. Τις περιγράφει με συμβολική εικόνα: Το πνεύμα γίνεται πρώτα "καμήλα". Φορτώνεται και αποδέχεται την υπάρχουντα σοφία και το βάρος της παραδόσεως. Ξεκινάει για την έρημο. Εκεί μισεί τη σοφία και τινάζει το φορτίο της σαν "λιοντάρι" και λευτερώνεται. Και το λιοντάρι γίνεται "παιδί". Είναι η τελευταία μεταμόρφωση του πνεύματος, η ώρα της δημιουργίας. Γιατί, μόνο το παιδί συμβολίζει την αθωότητα και τη λήθη και αποτελεί μια νέα αρχή. Είναι ένα παικνίδι, ένας τροχός, που γυρίζει γύρω από τον εαυτό του, μια πρώτη κίνηση - ένα άγιο Ναι...

Η συμβολική αυτή εικόνα

εκφράζει, με γρόπο αναλογική, τις εξάρσεις του ευγενούς ηρωικού ποντιακού πνεύματος στα στάδια της μεταμόρφωσής του: Κινείται τούτο μέσα στην έρημο των αιώνων, φορτωμένο με το βαθύ ελληνικό στοχασμό και το βάρος των ένδοξων παραδόσεων. Τινάζεται σαν λιοντάρι σε στιγμές κρίσιμες, ηρωικές. Αντιτάσσει το "Όχι" στους ποικιλώνυμους αρνητές του πολιτισμού. Το λιοντάρι λευτερώνεται και γίνεται "παιδί", εκφράζοντας της αγνής ψυχής του το "Ναι", διαλαλώντας με τη μούσα ζωής μνήματα ωραία.

Είναι λοιπόν το ποντιακό τραγούδι γλυκύτατος καρπός της ηρωικής μούσας του ποντιακού λαού. Το απαύγασμα των ισχυρών και ευγενών συναισθημάτων του. Εκφραση ηθικών και κοινωνικών ιδεωδών.

Παρακολουθεί η ποντιακή μούσα τον φορέα της κατά την πορεία του. Ταυτίζεται με την προσωπικότητά του. Τον συνηγορεί στους θριάμβους και τις συμφορές, στη χαρά και τη λύπη. Η ενότητα είναι αδιάσπαστη και σαν αφετηρία και σαν εθνική συνέκεια.

Πέραν ο ποντιακός λαός κρίσιμες ώρες. Απειλείται με θάνατο και σώζεται με το σάπισμα της μούσας του. Και όταν πεθαίνει, γρήγορα ανασταίνεται. Την αναστάση του την διαισθάνεται λίγο πριν με τον οραματισμό της αλάθητης μούσας του. Μέσα σ' αυτήν συμπυκνώνεται εθνικό δυναμικό ακατάβλητο. Γίνεται έτσι η μούσα αυτή το μυστικό της αθανασίας του Γένους.

Αλλά ο ιδεαλισμός του ποντιακού τραγουδιού ξεπερνά τα εθνικά όρια. Μέσα σ' αυτό δεν καθρεφτίζεται μόνο ο εθνικός "... λαϊκός χαρακτήρ..." και η μακράν ιστορία του έθνους με τους θριάμβους και τις συμφορές της, με τους πόνους και τις χαρές της, με τους πόθους και τις ελπίδες της" (Σ. Κυριακίδης). Η ελληνική ποντιακή

ψυχή ανδράνεται μέσα σ' έναν χώρο, όπου σφουρηλατούνται πανανθρώπιны ιδέες και ιδανικά. Κάτω από τους στεναγμούς του Προφήτη Δεσμάτη δέχεται έντονη την επίδραση του ανθρωπιστικού πνεύματος. Ο πόντος του Εσταυρωμένου, χωρίς ελπίδα για ανάσταση, Προφήτα είναι καρπός αγάπης για τον άνθρωπο. Τιμωρείται τραγικά, γιατί ποδοπάτησε θεικούς νόμους, για να φέρει στη γη τη φωτιά από τους ουρανούς για χάρη των ανθρώπων. Η τραγική τούτη εικόνα, με την τήρηση των συγκλονιστικών αναλογιών, δίνει την εντύπωση προμηνύματος για την έλευση και σταύρωση του Σωτήρα Χριστού.

Το δαιμόνιο των θαλασσομάχων του "Άξενου" κι έπειτα "Εύξεινου Πόντου" οδηγεί στην εξερεύνηση και τον εκπολιτισμό της περιοχής. Και το διεώδες τούτο γίνεται παράδοση του ποντιακού ελληνισμού. Κάτω στον Ευφράτη το ευγενές ηρωικό πνεύμα καταξιώνει τους ποντίους ακρίτες σαν αγωνιστές υπερασπιστές αξιών του πανανθρώπινου πολιτισμού. Μέσα από τα συγκλονιστικά τούτα γεγονότα ξεπηδούν οι νότες της ποντιακής μούσας και γίνονται μνήματα πανανθρώπινα, καλύπτοντας και πολλούς άλλους τομείς του βίου. Του Ν. Πολίτη ο στοχασμός, ότι "... εις τα τραγούδια και τας παραδόσεις ο εθνικός χαρακτήρ αποτυπώνεται ακραιφνώς και ακίδηλος", δεν μπορεί να περιορίσει τα νοήματα των δημοτικών μας τραγουδιών γενικά μέσα σε στενά εθνικά όρια. Ο εθνικός χαρακτήρας των ελλήνων αποτελεί τη βάση του πολιτισμού τους, ο οποίος όμως από αιώνες έχει αποκτήσει παγκόσμιο και πανανθρώπινο χαρακτήρα.

Το ποντιακό τραγούδι κατονομάζεται και διαλαλείται από τον δημιουργό του σαν "τραγωδία". Λέει ο ποντιακός λαός στη διάλεκτό του: "Για πέμας έναν τραγουδιόν... Εμορφα τραγωδίας λέει αούτος ο παιδός κ.λ.π.". Πράγματι, δεν απουσιάζει στα περισσότερα από αυτό το τραγικό στοιχείο. Η ολοκληρωμένη απόδοση κορυφώνει την αγωνία και οδηγεί στη λύτρωση. Συχνά συναντούμε στα κείμενα των ποντιακών τραγουδιών μύθους και θρύλους από την ελληνική μυθική εποχή. Αυτοί οι μύθοι και θρύλοι, σε συνδυασμό και με άλλα στοιχεία, θα μπορούσαν θαυμάσια να αποτελέσουν τη βάση και δομή σύγχρονων έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας και καλλιτεχνίας.

Η μούσα του Πόντου, αντίλαλος γλυκύτατος, κραυγή ανθρωπίνη, σάπισμα του έθνους, έκφραση ομορφιάς, βαθύ αίσθημα ζωής και μήνυμα ελπιδοφόρο, σκορπίζει φως στο χώρο της Ανατολής. Δίνει και βάσει σε λειτουργία τις ευγενικές ψυχές και αλλόφυλων ακόμη. Την δαείζονται οι λαοί. Δέκονται την επίδρασή της οι πέρες και άλλα έθνη, ιδίως οι γεωργανοί. Το επιβεβαίωσε πανηγυρικά η διευθύντρια των γεωργιανών λαϊκών μπλετών πριν από μερικά χρόνια στα πλαίσια σε-

Συνέχεια στην 4η σελ.

Ποντιακά πένθη

Βασιλική Παρθενοπούλου - Γαβριηλίδου

Με μεγάλη λύπη πληροφορηθήκαμε το θάνατο της εξαιρετικής Πόντιας οικοδόποινας Βασιλικής Παρθενοπούλου - Γαβριηλίδου από τη Βαρενού της περιοχής Τραπεζούντας του Πόντου.

Η μεταστάσα διακρινόταν για τα αγνά της ποντιακά αισθήματα και την προσύλωσή της στην ορθοδοξία.

Στον υιό της Θωμά, γνωστό φιλόλογο καθηγητή της πόλης μας και στους λοιπούς συγγενείς της, εκφράζουμε τα πιο θερμά μας συλλυπητήρια. Ας είναι ελαφρό το κόμα που την έχει σκεπάσει.

Ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

Ματθαίος Τσαχουρίδης

Ενας γνήσιος Πόντιος, ένας λυράρης της χαράς, ο Ματθαίος Τσαχουρίδης άφησε τα μάτια του στον κόσμο.

Αθόρυβος, ανιδιοτελής δούλεψε για την διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Στους οικείους του, τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Αιώνια ας είναι η μνήμη του.

Ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

Η ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ "ΑΓΑΠΗΣ" ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Στις 23 Δεκεμβρίου 1989, ώρα 8 το βράδυ, η ΕΛΒ πραγματοποίησε μια επιτυχημένη εκδήλωση στα πλαίσια των Καλαντόφων στην Αντανιάδαιο Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών.

Στην αρχή της εκδήλωσης η χορωδία έψαλλε ποντιακά και νεοελληνικά κάλαντα. Στη συνέχεια ακολούθησε χαιρετισμός από τον πρόεδρο του Δ.Σ. κ. Αλέξ. Τσακουρίδη και απαγγελία χριστουγεννιάτικων ποιημάτων από μαθητές. Ακολούθησε μετά ομιλία από τον κ. Γιάννη Μελετίδη, υπεύθυνο του "Αργοναύτη" με θέμα "Τα καλαντόφωνα στη ζωή των Ποντίων".

Και η ώρα στιγμή της εκδήλωσης ήταν η απονομή τιμητικών διακρίσεων σε παλιά μέλη της ΕΛΒ για την ιδιαίτερη προσφορά τους στο έργο της Λέσχης. Οι τιμηθέντες ήταν: Ιωάννης Αλχανίδης, Γρηγόριος Θεοδωρίδης, Τιμόθεος Θεοδωρίδης, Κων/νος Καζεπίδης, Κων/νος Καρανίδης, Χαράλαμπος Ορφανίδης, Φύκα Ορφανίδου, Βασίλειος Παπαδόπουλος, Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, Ιορδάνης Παπαδόπουλος, Μι-

καήλ Πιοτοφίδης, Κων/νος Πιοτοφίδης, Νικόλαος Σιδηρόπουλος, Επαμεινώνδας Τσαρτσίης, Ανέστης Σπανίδης, Νικόλαος Τσακουρίδης, Παρέσσα Υφαντίδου, Πρωτοπρεσβύτερος Εμμανουήλ Φωπιάδης, Ιωάννης Φωπιάδης. Στο τέλος της εκδήλωσης

έγινε επίδειξη ποντιακών χορών από το χορευτικό τμήμα της Λέσχης και από τα τμήματα των αρχαρίων. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην αρχή της εκδήλωσης προσφέρθηκαν παραδοσιακά κεράσματα από τις οικοδέσποινες Ελπίδα Ορφανίδου, Ελισάβετ Σιδηροπούλου,

- Σημείωση από την εκδήλωση της "Αγάπης". Στη φωτογραφία επίδειξη ποντιακών χορών από το τμήμα αρχαρίων.

Ελένη Παπαδοπούλου, Ερμιόνη Παπασάββα, Ευθ. Θεοδωρίδου και Θεοδώρα Ορφανίδου. Ας είναι καλά.

Για να μην ξεχνάμε

Α. Πώς τις λέμε τις παρακάτω λέξεις στην ποντιακή:

1. άντρας = άγουρος
2. ξυπνητός =
3. γνωστικοί =
4. τσεκούρι =
5. λεοντόρι =
6. κλείνει =
7. φούκτα =
8. πλάγι =
9. αρέσει =
10. αδιάβατο =

Β. Να ερμηνευτούν οι παρακάτω λέξεις:

1. ζατί = καθόλου
2. καταινόν =
3. κουδούκ =
4. κεντί =
5. λάματα =
6. μούστα =
7. πατάχ =
8. σολούχ =
9. σμίπρινα =
10. τογρήν =

Σημείωση: Στο επόμενο φύλλο θα δοθούν οι σωστές απαντήσεις.

ΘΕΑΤΡΟ

- Στη φωτογραφία η θεατρική ομάδα με τον υπεύθυνο του θεάτρου κ. Οδυσσέα Γωνιάδη.

Προχωρούν οι δοκιμές του θεατρικού έργου της Αννας Μαυροπούλου - Βαφειάδου "ΣΕΙΡΑΝ ΚΙ ΧΑΛΑΝΩ" από τη θεατρική ομάδα της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας.

Πρόκειται για ένα κοινωνικό δράμα από το οποίο βέβαια δεν λείπουν οι κωμικές νότες, οι οποίες βγαίνουν κυρίως από την παρουσία των δύο προξενητριών αλλά και από τα κρυμμένα ερωτικά σκιρτήματα όπως και από την επιβολή της γυναίκας πάνω στον άντρα παρά τα αντιθέτως λεγόμενα.

Επειδή από τον θίασο λείπει

ένας νεαρός παρακαλούμε όποιον θέλει να παίξει να επικοινωνήσει με τον κ. Γωνιάδη, τηλ. 60.973, 28.380. Μετά την ολοκλήρωση του θιάσου θα δοθούν τα ονόματα όλων των συντελεστών. Σήμερα σας δινοουμε τα ονόματα όσων απαρτίζουν αυτή τη στιγμή τον θίασο: Βάσω Κεκάογλου, Μιχάλης Γαβριήδης, Λάμπρος Ιντζεβίδης, Σάρα Τσιζμανίδου, Ευγενία Καφετζή, Αλέκος Θεοδωρίδης, Σταύρος Τσακουρίδης, Νόπη Σκεντεριδίου, Λεφτέρης Τσακουρίδης, Τσομίδου Ευχαρία, Φιλιά Σιδηροπούλου, Λάζαρος Σιδηρόπουλος.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΠΟΝΤΙΟΥΣ

Συνέχεια στην 3η σελ.

Ποντίων. Αφορά όλους τους Έλληνες πολίτες και πατριώτες.

Εμείς ως ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ προσδοκούμε να αναπτύξουμε ένα Εθελοντικό Κίνημα Αλληλεγγύης Πολιτών και άλλων συλλογικών φορέων προς τους Ποντίους πρόσφυγες. Το κομμάτι αυτό του Περιφερειακού Ελληνισμού που ο μύθος του Προμηθέα στον Καύκασο εξακολουθεί να είναι υπαρκτός, ζωντανός, να το ακολουθεί στη σύγχρονη ιστορία του.

Κεντρικός στόχος αυτής της προσπάθειας θα είναι η δημιουργία - οικοδόμηση στα παράλια της Δυτικής Θράκης μιας Ποντιακής Πόλης χρησιμοποιώντας τις κλασσικές Ποντιακές αρχιτεκτονικές μορφές. Η πόλη αυτή φιλοδοξούμε να αποτελέσει το νέο πολιτιστικό κέντρο έλξης, αναφοράς, μαρτυρίας, της συνέχειας της Ποντιακής ύπαρξης και ταυτότητας. Πολλές φορές στην Ιστορία μας, σε συνθήκες αποδιάρθρωσης που απειλούσαν την Ποντιακή συνέχεια και ταυτότητα, οι πρόγονοί μας έκτισαν νέες πόλεις, νέους οικισμούς στη Μαύρη Θάλασσα.

Γι' αυτό το σκοπό ανοίξαμε στην Αγροτική Τράπεζα τον εξής Αριθμό Λογαριασμού
4265/35167

Το όνομα αυτής της νεάς πόλης θα είναι ΡΩΜΑΝΙΑ, εμπνευσμένο από το στίχο του ανώνυμου ποιητή

Η Ρωμανία κι αν πέρασεν
ανθεί και φέρει κι άλλο

Στίχο από τον οποίο εμπνεύσθηκε και ο μεγάλος μας Εθνικός ποιητής, ο Κων/νός Καβάφης.

Αναλυτικά γι' αυτό το μεγάλο μας σχέδιο θα επανέλθουμε σε νέα μας συνεντεύξη.

ΚΕΙΜΕΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΗΣ
ΤΥΠΟΥ

Αθήνα 6 Δεκεμβρίου 1989

ΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΦΩΤΙΑΔΗ

Καθηγητή - Συγγραφέα

Συνέχεια από το προηγούμενο

Γι' αυτό παρακαλούμε την Ελληνική κυβέρνηση να συμβάλει στην άμεση κατάληξη του Πόντου από συμμαχικά στρατεύματα, για να προλάβουν μια σίγουρη σφαγή και να σώσουν τους υπόλοιπους Έλλη-

νες. Κάθε λεπτό που χάνεται είναι πολύτιμο. Ο πρόεδρος Βασίλης Ιωαννίδης.

Στην Αθήνα επίσης ο ποντιακός σύλλογος "Επιτροπή των εν Ελλάδι Ποντίων" καταγγέλλοντας στον υπουργό Εξωτερικών Πολίτη στις 25.2.1920 τις θηριωδίες των Τούρκων

αποφασιστικά τον οργανωμένο εχθρό και ν' αναμετρηθούν μαζί του. Πολλές φορές τους έλειπαν οι προμήθειες με αποτέλεσμα ν' αντιμετωπίζουν και ένα δεύτερο εχθρό, την πείνα. Το δύσκολο αγώνα των Σανταίων ανταρτών ενισχύουν με εράνους και άλλες εκδηλώσεις οι Πόντιοι των εξωτερικού. Την άνοιξη του 1919 στο Βατούμ ιδρύσαν σωματείο με τον τίτλο "Σύνδεσμος Εξωτερικής Οργανώσεως των Σανταίων" και με σκοπό να υποστηρίξουν υλικά και ηθικά την αγωνιζόμενη Σάντα. Τα πρώτα λεφτά που συγκεντρώθηκαν από το σύλλογο, πρόεδρος του οποίου εκλέχτηκε ο πρωτοεργάτης της ιδέας αυτής Χρήστος Σιτμαλίδης, δόθηκαν στο Σανταίο καθηγητή Φίλιππο Χειμωνίδη, όταν πήγε στο Βατούμ για να έρθει σ' επαφή με το Εθνικό Συμβούλιο και την Εθνοσυνέλευση του Πόντου.

Η τρομοκρατία, τα εργατικά τάγματα θανάτου, οι εξορίες, οι κρεμάλες, οι πυρπολήσεις των χωριών, οι βιασμοί, οι δολοφονίες ανάγκασαν τους Έλληνες του Πόντου να βγούν στα βουνά, αντάρτες. Τα βουνά του Πόντου γέμισαν παλληκάρια. Οι Τούρκοι άρχισαν να φοβούνται τ' αντίποινα. Ο Ελληνισμός του Πόντου να ηρωποιεί τα κατορθώματά τους. Αντάρτες, όπως ο Βασίλ αγάς, ο Ισούλ αγός, ο Αντών Τσαούς, ο Ευκλείδης, ο Αναστάς αγάς, ο Χαπετάν Βαγγέλης, ο Αμπατζής, ο Δελή αγάς, ο Αιμίλ αγάς, γίνανε καθημερινό τραγούδι στα στόματα των Ελλήνων. Κορσισμένοι στα βουνά σαν τ' αγρίμια πρόσφεραν τη βοήθειά τους στους λίγους χωρικούς που σώθηκαν. Η δική τους όμως ζωή ήταν πολλές φορές πολύ δύσκολη, γιατί ανοργάνωτοι αυτοί έπρεπε ν' αντιμετωπίζουν

αποφασιστικά τον οργανωμένο εχθρό και ν' αναμετρηθούν μαζί του. Πολλές φορές τους έλειπαν οι προμήθειες με αποτέλεσμα ν' αντιμετωπίζουν και ένα δεύτερο εχθρό, την πείνα. Το δύσκολο αγώνα των Σανταίων ανταρτών ενισχύουν με εράνους και άλλες εκδηλώσεις οι Πόντιοι των εξωτερικού. Την άνοιξη του 1919 στο Βατούμ ιδρύσαν σωματείο με τον τίτλο "Σύνδεσμος Εξωτερικής Οργανώσεως των Σανταίων" και με σκοπό να υποστηρίξουν υλικά και ηθικά την αγωνιζόμενη Σάντα. Τα πρώτα λεφτά που συγκεντρώθηκαν από το σύλλογο, πρόεδρος του οποίου εκλέχτηκε ο πρωτοεργάτης της ιδέας αυτής Χρήστος Σιτμαλίδης, δόθηκαν στο Σανταίο καθηγητή Φίλιππο Χειμωνίδη, όταν πήγε στο Βατούμ για να έρθει σ' επαφή με το Εθνικό Συμβούλιο και την Εθνοσυνέλευση του Πόντου.

Παράλληλα ο Σύνδεσμος έκανε έκκληση για βοήθεια στους απανταχού Έλληνες του Πόντου τονίζοντας: "Καρδιά καρδιά ελληνική δεν πρέπει να μείνει ασυκίνητη και αδιάφορη στα νέα που μας φτάνουν τώρα τελευταία από μακριά, πέρα πό τα βουνά της ηρωικής Σάντας. Η Σάντα στα μαύρα αυτά χρόνια του πολέμου στάθηκε το ηρωικό Σούλι του Πόντου. Αυτή με το τουφέκι στο χέρι δεν έκρυψε το κεφάλι στον Τούρκο. Δεν πλήρωσε το χαράτι της υποταγής στον τύραννο. Πάνοπλη, με μερικά γενναία παλληκάρια της και σήμερα ακόμη εξακολουθεί να διεξάγει τον ηρωικό αγώνα εναντίον των αιώνιων εχθρών μας. Κάθε μέρα και μας φθάνουν νέες ειδήσεις για το μαρτυρικό ηρωισμό των παιδιών της. Κάθε μέρα και νέο αίμα κύνεται, για να βάψει κόκκινη την πολυπάθη γη της.

Μα η Σάντα, έχει να παλαί-

ψει με δύο θηρία εξίσου άγρια: τον Τούρκο και την Πείνα. Δυστυχώς της πείνας το θηρίο είναι χειρότερο από τον ανήμερο Τούρκο. Γιατί ο Τούρκος στάθηκε ανήμπορος μπροστά στην ανδρεία και την παλληκαριά των παιδιών της Σάντας. Οι Τούρκοι τρετάδες εύκολα νικούνταν, μα της πείνας το άγριο θηρίο είναι ανίκητο... Η ηρωική Σάντα πεινά. Η Σάντα ζητεί τη βοήθειά σας. Εκεί που οι Σανταίοι άνδρες πολεμούν τον Τούρκο και οι Σανταίες γυναίκες βαστούν το καρπούλι με

το τουφέκι στο χέρι, δε σας έχουν γυρισμένες τις τελευταίες ελπίδες τους. Συνδρομή στους ήρωες. Βοήθεια στους αδελφούς μας..."

Παρ' όλη τη φθορά που πάθιθαν καθημερινά οι αντάρτες δεν έδωσαν το δικαίωμα στον τουρκικό στρατό να καυχήθει ότι πέτυχε τη διάλυσή τους. Τους ταλαιπώρησαν αφάνταστα ως τη μέρα που πέτυχαν να φύγουν για την Ελλάδα.

Συνέχεια στο επόμενο

ΠΙΕΖΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

Συνέχεια από την 3η σελ.

τικής συνομιλίας μας μαζί της στη Θεσσαλονίκη, όπου έδι-ναν τότε παραστάσεις τα μπαλέ-τα αυτά.

Το σύνολο των ποντιακών τραγουδιών αποτελεί το μυριόπαλο ξέσπασμα της ποντιακής ψυχής. Είναι η σαγηνευτική μούσα, που προβάλλει σαν πελώριο ανθοστόλιστο δέντρο. Η δροσιά του ανακουφίζει. Το άρωμά του απλώνεται στα πέρατα της οικουμένης σαν ελπίδα ζωής, σαν μήνυμα αισιοδοξίας για τον κουρασμένο και σκληρωμένο στην ύλη άνθρωπο. Οι ρίζες αυτού του δέντρου χάνονται στα βάθη των ελληνικών αιώνων. Ο κορμός του αναπτύσσεται στο χώρο της Ανατολής και ιδίως στην ελληνικότερη χώρα του Πόντου, όπου ένας υπερήφανος λαός

κατοκτά μέρα, κάθε ώρα την ελευθερία του και δικαιώνει το κοινωνικό του αίσθημα, ακουώντας κυρίως στη συνείδησή του. Οι κλώνοι του δέντρου δεν τσακίζονται και τα φύλλα και τ' άνθη του δεν μαραινούνται κατά την τουρκοκρατία, όπου την εθνική μνήμη θερμαίνει η λαϊκή μούσα.

Είναι τα τραγούδια του ποντιακού λαού ένα από τα πιο ελπίδα μνημεία του ελληνικού λόγου. Κινούν την ψυχή. Την οδηγούν σε έκσταση και έξαρση. Τα τραγουδούν με πάθος οι πόντιοι και σήμερα, κρατώντας, με τον τρόπο αυτόν, ζωντανές τις αναμνήσεις των εθνικών συμφορών και περιπετειών. Με τον ίδιο τρόπο, διατηρούν τις αναμνήσεις του εθνικού μεγαλείου του παρελθόντος, αλλό και των θρόνων για την διεκδίκηση του "χαμένου παράδεισου".